

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2016-3-74 (Muafiyet/Menfi Tespit)
Karar Sayısı : 17-10/119-54
Karar Tarihi : 13.03.2017

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Arslan NARİN (İkinci Başkan)
Üyeler : Fevzi ÖZKAN, Adem BİRCAN, Şükran KODALAK,
Mehmet AYAN

B. RAPORTÖRLER: Emin Cenk GÜLERGÜN, Ömer Volkan YAZAR

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN :- GlaxoSmithKline İlaçları San. ve Tic. A.Ş.
Temsilcisi: Av. Turgan GÜRME
Mete Cad. 12/7 34437 Taksim/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** GlaxoSmithKline İlaçları San. ve Tic. A.Ş.'nin üreticisi ve dağıtıcısı olduğu Seretide markalı ürünün Bilim İlaç San. ve Tic. A.Ş. tarafından tanıtımına yönelik olarak imzalanan "İşbirliği Sözleşmesi"ne muafiyet tanınması talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 23.12.2016 tarih ve 7361 sayı ile giren ve en son 27.01.2017 tarih ve 625 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 03.03.2017 tarih ve 2016-3-74/MM sayılı Menfi Tespit/Muafiyet Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; dosya konusu "İşbirliği Sözleşmesi"nin,
- kısıtlayıcı hükümler içermesi nedeniyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesi kapsamında olduğu, dolayısıyla Sözleşme'ye menfi tespit belgesi verilemeyeceği,
- 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne (2002/2 sayılı Tebliğ) göre, Bilim İlaç San. ve Tic. A.Ş.'nin Sözleşme konusu Seretide ile rekabet halinde olan Ventefor Combi adlı ürünün üreticisi konumunda olması nedeniyle, anılan sözleşmenin 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanamayacağı,
- 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasında sayılan tüm koşulların karşılanması nedeniyle, söz konusu Sözleşmeye bireysel muafiyet tanınabileceği
sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Taraflar

G.1.1. GlaxoSmithKline İlaçları San. ve Tic. A.Ş. (GSK)

- (4) GSK ilaç, tüketici sağlığı ürünleri ve aşılar olmak üzere üç ana alanda faaliyet gösteren İngiltere merkezli bir şirkettir. GSK'nin 150'den fazla ülkede ticari faaliyeti bulunmaktadır. GSK'nin hakim hissedarı olan Wellcome Limited ise insan sağlığı ile alakalı beşeri ve tıbbi ürünler ile tüketici sağlığı ürünlerinin üretimi ve dağıtımını işiyle iştigal eden, dünya çapında faaliyet gösteren GSK grup şirketlerinin hisselerini elinde bulunduran holding şirkettir.

G.1.2. Bilim İlaç San. ve Tic. A.Ş. (BİLİM İLAÇ)

- (5) 1953 yılında faaliyete başlayan BİLİM İLAÇ iki ayrı üretim tesisiyle ilaç üretiminin yanında

pazarlama faaliyetleri de yürütmekte olup, 252 ruhsatlı ilacı bulunmaktadır.

G.2. İlgili Pazar

G.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (6) Avrupa Komisyonu, beşeri ilaç sektörüyle ilgili kararlarında ürün pazarı tanımı yaparken, European Pharmaceutical Marketing Association (EphMRA) tarafından oluşturulan ATC sınıflandırmasını esas almaktadır. Kurumun bugüne kadar olan uygulamalarında da aynı yaklaşım benimsenmiştir. ATC sınıflandırmasında, etkin maddeler etkili oldukları ve tedavi ettikleri organlara veya sistemlere göre, ayrıca terapötik, farmakolojik ve kimyasal özelliklerine göre gruplandırılmaktadır. Hiyerarşik bir yapı içeren bu sınıflandırmada, gruplar genelden özele doğru sıralanmakta ve 16 temel kategoriden oluşmaktadır (A, B, C, D, ... olarak). Her bir kategoride dörder seviye bulunmaktadır. Bunlardan birinci seviye en genel (ATC-1), dördüncü seviye ise en detaylı olanıdır (ATC-4). Pazar tanımı çoğunlukla, ilacın tedavi edici özelliklerine dayanan ATC-3 sınıflandırmasına göre yapılmaktadır. Ancak incelemenin gerektirdiği durumlarda, pazarın daha dar tanımlanması da mümkündür (ATC-4 sınıflandırmasına göre veya etkin madde seviyesinde).
- (7) GSK ile BİLİM İLAÇ arasında imzalanan Sözleşme'nin konusu olan Seretide markalı ilaç İKS/LABA kombinasyonudur. Bu kombinasyonlar hem astım hem de KOAH (Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı) tedavilerinde önerilmektedir. Etkin maddesi salmeterol+flutikazon olan Seretide, astım semptomlarının düzeltilmesi ve kontrol altına alınması amacıyla kullanılmaktadır. Aynı ATC-3 kategorisinde GSK Seretide'nin yanında Relvar Elipta markasıyla, BİLİM İLAÇ ise Ventofor Combi markasıyla faaliyet göstermektedir. Benzer tedavilerde kullanılan Relvar Elipta ve Ventofor Kombi sırasıyla flutikazon+vilanterol ve formoterol+flutikazon etkin maddelerini içermektedir. Belirtilen ürünlerin dahil olduğu ATC-3 sınıfı R03F B2-Stimulants+Cortesoids kombinasyonlarıdır.
- (8) İlgili ürün pazarının ATC-3 sınıfına göre belirlenmesi mümkün olmakla birlikte, varılacak sonucu etkilemeyecek olmasından hareketle, kesin bir pazar tanımı yapılmasına gerek duyulmamıştır.

G.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (9) İlgili coğrafi pazar, "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

G.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

G.3.1. Bildirime Konu Sözleşme

- (10) Taraflar arasında 16.12.2016 tarihinde imzalanan Seretide tanıtımına ilişkin "İşbirliği Sözleşmesi" (Sözleşme), GSK ile BİLİM İLAÇ arasında çeşitli formlarda olan Seretide markalı ürünün tanıtımı¹ için yapılan dikey nitelikli bir hizmet anlaşmasıdır. Sözleşme'nin 2.1.1. maddesi ile GSK, Seretide adlı ürünün Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde münhasır tanıtım hakkını BİLİM İLAÇ'a vermektedir. GSK, ürünün dağıtım ve satış faaliyetlerine tek başına yetkili sıfatıyla devam edecektir. GSK ayrıca, BİLİM İLAÇ'ın erişiminin ve/veya iletişiminin olmadığı sağlık meslek mensuplarına² "Çoklu Kanal Tanıtımı"³ gerçekleştirebilecektir.

¹ Birebir yüz yüze etkileşim vasıtasıyla sağlık meslek mensuplarına gerçekleştirilen her türlü tanıtım faaliyetini ifade etmektedir.

² Doktorlar ve eczacıları kapsamaktadır.

³ Elektronik kanallar, görüntülü internet yayınları ve telefon konferansı da dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere birebir yüz yüze etkileşim olmaksızın sağlık meslek mensuplarına yapılacak tanıtım faaliyetlerini ifade etmektedir.

17-10/119-54

- (11) 2002 yılından itibaren Türkiye’de bulunan Seretide, GSK tarafından pazarda “yerleşik ürün” olarak tanımlanmaktadır. 2016 yılının son çeyreğinde piyasaya sunulan Relvar Ellipta ve 2017 yılında lansmanının yapılması planlanan Anoro adlı ürünlerle, GSK solunum ilaçları alanında yeni markalar sunmaktadır⁴. Dosya içeriğinden, GSK yönetimince, solunum ilaçlarının tanıtımı ile sorumlu ekibin, Seretide yerine, yeni markalar olan Relvar Ellipta ve Anoro ürünlerinin tanıtımına aktarılmasının planlandığı anlaşılmaktadır.
- (12) Sözleşme’nin ikinci ekine göre; 2017 yılı için, BİLİM İLAÇ tarafından Sözleşme şartlarına uygun gerçekleştirilecek tanıtım sonucunda oluşacak satışların (.....) kutudan fazla olması kaydıyla %(.....) ve her (.....) kutuda %(.....) artacak şekilde artarak en fazla %(.....) komisyon ücreti öngörülmüştür⁵. Asgari satış düzeyi 2018 yılında (.....) kutu, Sözleşme’nin bir yıl daha uzatılması halinde ise 2019 yılında (.....) kutu olarak belirlenmiştir⁶. Komisyon ücretlendirmesinin başlayacağı satış düzeyinin yıllara göre azalmasında, hasta potansiyelinin bir kısmının Relvar Ellipta ve Anoro markalarına kayma ihtimali ile pazara diğer muhtemel girişlerin Seretide’den pazar payı alabileceği öngörüsünün etkili olduğu belirtilmiştir.
- (13) Sözleşme’nin rekabet etmeme yükümlülüğüne ilişkin 5.9. maddesinde; BİLİM İLAÇ’ın Sözleşme süresince, Seretide ile aynı etkin maddeyi ihtiva eden rakip ürünleri pazarlamayacağı, tanıtmayacağı, satma ve/veya dağıtma hakkına sahip olmayacağı hükme bağlanmıştır. Maddenin devamında; bu yükümlülüğün Seretide ile aynı etkin maddeli olmayan mevcut ve yeni ürünlere uygulanmayacağı belirtilmiştir.
- (14) “Süre” başlıklı 9. maddede ise; Sözleşme’nin, son tarihi 31.12.2018 olmak üzere iki yıllık olarak akdedildiği, tarafların mutabakatı halinde bir yıl daha uzatılabileceği ve azami olarak üç yıl yürürlükte kalacağı düzenlenmiştir.

G.3.2. 4054 sayılı Kanun’un 4. Maddesi ve Grup Muafiyeti Bakımından Değerlendirme

- (15) Münhasırlık öngörülmesi ve rekabet yasağı getirilmesi nedeniyle Sözleşme 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamındadır.
- (16) 2002/2 sayılı Tebliğ’in 2. maddesinin beşinci fıkrası, “*Rakip teşebbüsler arasında yapılan dikey anlaşmalar, bu Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanamaz. Ancak sağlayıcının anlaşma konusu malların hem üreticisi hem de dağıtıcısı olduğu, alıcının ise bu mallarla rekabet eden malların üreticisi değil dağıtıcısı olduğu dikey anlaşmalar bu Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanır.*” şeklindedir. Genel olarak bakıldığında, GSK ve BİLİM İLAÇ beşeri ilaç piyasasının aynı seviyesinde (sağlayıcı) faaliyet göstermektedir. Sözleşme konusu Seretide ile BİLİM İLAÇ’a ait olan Ventofor Combi aynı ATC-3 sınıfında yer almaktadır. Dolayısıyla incelenen Sözleşme’nin, taraflarının konumu ve faaliyetlerindeki örtüşme itibarıyla, 2002/2 sayılı Tebliğ ile düzenlenen grup muafiyetinden yararlanamayacağı kanaatine varılmıştır.

G.3.3. Bireysel Muafiyet Değerlendirmesi

G.3.3.1. Malların Üretim veya Dağıtımını ile Hizmetlerin Sunulmasında Yeni Gelişme ve İyileşmelerin ya da Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması

- (17) Bildirim formunda, muafiyet koşullarından ilki değerlendirilirken,

⁴ 19.08.2016 tarihli Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu Kararı uyarınca, Anoro’nun geri ödemeye alınmadığı, Relvar Ellipta’nın ise geri ödemeye beklenenden erken alındığı belirtilmiştir.

⁵ Komisyon ücretleri için alt limitler; 2017 yılı için (.....), 2018 yılı için (.....) ve 2019 yılı için ise (.....) kutu olarak belirlenmiştir.

⁶ Ödenecek yıllık komisyon ücreti ağırlıklı fiyat ortalaması üzerinden hesaplanacaktır.

17-10/119-54

- a. BİLİM İLAÇ'ın sadece Seretide tanıtımında çalışacak bir ekip oluşturmayı taahhüt ettiği, böylece yapılacak olan etkin tanıtımın pazarda rekabeti artıracığı,
- b. Böylece daha fazla sağlık mensubuna ulaşılacağı, bu sayede hastalara ulaşan ürün sayısının artacağı ve pazarın büyüyeceği,
- c. Sözleşme tarafı teşebbüslerin tanıtım maliyetlerinin optimize ve işgüçlerinin daha iyi organize edileceği, bu durumun sadece ilgili ürün pazarında değil diğer ürünlerin tanıtımlarını da olumlu etkileyeceği

gibi gelişme ve iyileşmelerin sağlanacağı ifade edilmektedir.

- (18) Taraflardan, bireysel muafiyet koşullarının karşılandığı yönündeki ifadelerin somut verilerle desteklenmesinin talep edilmesi üzerine, gelen cevabi yazıda; Seretide tanıtımının GSK tarafından sürdürülmesi ve BİLİM İLAÇ ile bu konuda işbirliği yapılması senaryoları karşılaştırılmıştır. Buna göre, başta ücretler olmak üzere, genel yönetim ve diğer operasyonel giderler ile aktif tanıtım harcamaları kalemlerinde ciddi düzeyde tasarruf sağlanması öngörülmektedir⁷.
- (19) Yukarıda yer verilen tespitlerden, yerleşik ürün olarak tanımlanan Seretide'nin tanıtımının daha etkin bir şekilde yürütüleceği ve ilgili harcamaların azaltılacağı, bunun yanında piyasaya sunulan/sunulma aşamasında bulunan Relvar Elipta ve Anoro markalı ürünlerin tanıtımına daha fazla kaynak ayrılacağı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, bildirim konusu Sözleşme bakımından 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen koşulun karşılandığı kanaatine varılmıştır.

G.3.3.2. Tüketicinin Bundan Yarar Sağlaması

- (20) Bildirim formunda, konu ile ilgili olarak,
  - a. ilaç firmalarının özellikle daralan ekonomilerde satış ekiplerine yatırım yapmamayı tercih ettiği, bunun sonucunda doktorların ilaçlar hakkında yeterli bilgi sahibi olmadığı ve tedavilerde bu ilaçları kullanmadığı,
  - b. GSK'nin de Seretide'nin uzman pazarlama ekibine eskisi kadar bütçe ayırmak istemediği,
  - c. BİLİM İLAÇ'ın, solunum hastalıkları alanında uzman ekiplerinin bulunduğu ve Sözleşme'ye muafiyet tanınması halinde Seretide'nin doktorlar nezdinde daha iyi tanınmasını sağlayacağı

ifade edilmiştir.

- (21) GSK açısından, mevcut kaynakların ağırlıklı olarak Relvar Elipta ve Anoro markalı ürünlerin tanıtımına ayrılabilmesi için, Seretide'nin tanıtımının daha düşük bir maliyetle BİLİM İLAÇ tarafından gerçekleştirilecek olması makul bir açıklamadır. Ancak 2002 yılından itibaren piyasada bulunan Seretide, GSK tarafından yerleşik ürün olarak tanımlanmaktadır. Söz konusu ürün, flutikazon+salmeterol etkin maddesi altında piyasaya ilk sunulan ilaç konumundadır. Cevabi yazıda da belirtildiği gibi, sağlık mensuplarınca bilinirliği yüksek olan Seretide yeni ürünler gibi yüksek tanıtım harcamaları gerektirmemektedir. Bu nedenle, dosya konusu Sözleşme'nin uygulanmasının Seretide'nin doktorlar nezdinde daha iyi tanınacağı savına bütünüyle katılmak mümkün değildir. Özellikle geçmişte bu ilacı reçeteleyen doktorlar bakımından bu savın güçlü olmadığı kanaati oluşmuştur. Ne var ki, henüz bu ilacı yeterince tanımamış

⁷ Yapılan hesaplamalara göre, tanıtım harcamaları (.....)TL düşecektir. Bu tutar, söz konusu harcamaların yaklaşık %(.....) oranında düşeceği anlamına gelmektedir. Bu hesaplamada, BİLİM İLAÇ'a yapılacak komisyon ücreti ödemeleri de dikkate alınmıştır.

ve reçeteleme alışkanlığı oluşmamış doktorlar bakımından, tanıtım faaliyetlerinin etkili yürütülmesi önem arz edecektir.

- (22) Seretide'nin BİLİM İLAÇ tarafından tanıtılması durumunda, söz konusu ürünün tanıtım giderlerinin yaklaşık %(.....) oranında düşeceği öngörülmektedir. Bu tasarrufun fiyat rekabetine olumlu etkisi beklenebilecektir. Nitekim etkin madde seviyesinde bakıldığında dahi, Seretide'nin çok sayıda rakibi bulunmaktadır. Serbest eczane piyasasında, özellikle eşdeğer ilaç uygulamasının etkisiyle jenerik ilaçların orijinal ürün üzerinde fiyat baskısı yarattığı malumdur. Bu koşul altında, tanıtım harcamalarının azaltılmasıyla, Seretide bakımından fiyat düşüşü için bir marj meydana gelecektir. Benzer bir şekilde, hastane piyasasında da daha rekabetçi fiyat teklifi sunulması mümkün olabilecektir.
- (23) Beşeri ilaç pazarını diğer piyasalardan farklı kılan unsurlardan biri, ürünü seçenin (doktor veya kısmen eczacı), tüketenin (hasta) ve bunun bedeline katlananın (büyük ölçüde devlet) farklı kişiler/kurumlar olmasıdır. Dolayısıyla tüketim ve geri ödeme cephesinde, hasta ve devlet bulunmaktadır. Bu noktada, herhangi bir tereddüt yaratmamak adına, muafiyet şartlarından ikincisinin varlığının tartışılmasında, hem hasta hem de kamu bütçesi açısından ortaya çıkabilecek faydalar dikkate alınmalıdır.
- (24) Tanıtım harcamalarının azaltılmasıyla ortaya çıkacak kaynakların bir kısmının fiyat rekabetine yönlendirilmesinin, devletin sağlık harcamalarını düşüreceği açıktır. Hastalar için de bu tespit geçerlidir. Şöyle ki, hasta geri ödeme kapsamındaki ilaç tüketiminin maliyetine katılım payı ödeyerek sınırlı olarak katlanmaktadır. Cepten yapılan ilaç alımlarında ise, bedelin tümü hasta tarafından karşılanmaktadır. Orijinal ve jenerik ilaçlar arasındaki fiyat rekabeti, nihai tüketicilerin üzerindeki bu yükü de hafifletecektir.
- (25) Bu çerçevede, incelenen Sözleşme bakımından 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde ifade edilen tüketici faydası koşulu karşılanmaktadır.

G.3.3.3. İlgili Piyasanın Önemli Bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması

- (26) Dosya içeriğinden, 2013-2016 döneminde, Sözleşme konusu Seretide'nin ATC-3 sınıfındaki pazar payının kutu ve TL bazında düşme eğiliminde olduğu görülmektedir (sırasıyla %(.....)'den %(.....)'ya ve %(.....)'ten %(.....)'e). BİLİM İLAÇ'ın Ventefor Combi markalı ürününün pazar payı da dönemin başı ve sonu itibarıyla benzer bir seyir izlemiştir (sırasıyla %(.....)'dan %(.....)'ya ve %(.....)'ten %(.....)'e). Aynı ATC-3 grubunda bulunan diğer ürünlerin pazar paylarının toplamı ise aksi yönde ilerlemektedir (sırasıyla %(.....)'dan %(.....)'ya ve %(.....)'ten %(.....)'ya). Yine 2013-2016 döneminde ATC-3 sınıfında piyasaya girmiş bulunan yedi ürün⁸ ise 2016 yılı itibarıyla toplam %(.....) kutu bazında ve %(.....) TL bazında pazar payına ulaşmıştır.
- (27) Genel bir bakışla, Seretide'nin ATC-3 sınıfında lider olmakla birlikte, çok sayıda rakibinin bulunduğu, pazara girişlerin yoğun olduğu ve eldeki verilerin yeni ürünlerin pazarda tutunduğuna işaret ettiği dosya içeriğinden anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, ilgili ATC-3 sınıfının rekabetçi bir yapıda olduğunu söylemek mümkündür.
- (28) Bu noktada, bildirim konusu Sözleşme ile kurulacak ilişkinin, faaliyetleri aynı ATC-3 sınıfında örtüşen taraflar arasında koordineli davranışlara yol açıp açmayacağı akla gelebilecektir. Öncelikle belirtilmelidir ki, Sözleşme kapsamında BİLİM İLAÇ'ın sunacağı hizmet bir ürünün tanıtımıyla sınırlıdır. Seretide'nin dağıtımına ve satışına ise GSK devam edecektir. Öte yandan, Seretide satışlarının Sözleşme'de her bir yıl için belirlenen eşikleri aşması durumunda BİLİM İLAÇ'a komisyon ücreti ödenmesi ve eşiklerin üzerindeki satışlar için komisyon ücretlerinin kademeli olarak artması öngörülmüştür. Bu düzenlemenin, Seretide tanıtımının etkili bir şekilde yapılması yönünde motivasyon

⁸ Relvar Ellipta (GSK), Forpack (Neutec İlaç), Brequal (Abdi İbrahim), Messina Combi (Arven), Rolastyn Combi (EastPharma), Foradil Combi (Novartis) ve Airplus (Takeda).

yaratacağı açıktır. Böylece Seretide piyasadaki rekabetçi konumunu sürdürecektir. Sonuç itibarıyla, taraflar arasındaki ilişkinin yalnızca bir işleyle sınırlı tutulması ve ürünün etkili tanıtımının teşvik edilmesi nedeniyle, koordinasyon endişesinin geçerli olmadığı kanaati oluşmuştur.

- (29) Diğer yandan, beşeri ilaç piyasasında rakipler arası yapılan bazı anlaşmalar, örtülü bir işbirliğinde rekabet karşıtı getirinin taraflar arasında paylaşılmasına hizmet edebilmektedir. Bunun en yaygın örneklerinden biri, orijinal ilaç tedarikçisinin, jenerik ilacı piyasaya sunmaması karşılığında, jenerik ilaç tedarikçisine çıkar sağlamasıdır. Bu bedelin doğrudan karşı tarafa ödenmesi halinde, bu durumun tespit edilmesi görece kolay ve rekabet kuralları karşısında savunulması zor olacaktır. Bu nedenle, esas ilişkinin masum görünen bir anlaşmanın arkasına gizlenmesi tercih edilebilmektedir.
- (30) Yukarıda belirtilen endişe gözetilerek, BİLİM İLAÇ'ın ilgili ATC-3 sınıfında yeni bir ürün geliştirmekte olup olmadığı ve geri çekilenler de dahil olmak üzere yeni bir ruhsat başvurusunda bulunup bulunmadığı sorusuna istinaden taraflardan gelen cevabi yazıda; bu yönde herhangi bir çalışmanın ve başvurunun söz konusu olmadığı belirtilmiştir. Bu bilgiye göre, sözü edilen ikinci endişenin de mevcut dosya bakımından geçerli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- (31) Yapılan açıklamalar çerçevesinde, ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmasının söz konusu olmayacağı kanaatine varılmıştır.

G.3.3.4. Rekabetin (a) ve (b) Bentlerindeki Amaçların Elde Edilmesi İçin Zorunlu Olandan Fazla Sınırlanmaması

- (32) Muafiyet şartlarının sonuncusunun karşılanabilmesi için; Sözleşme'nin, taraflar arasında kurulan ilişkiden beklenen faydaların sağlanabilmesi bakımından zorunlu olandan daha kısıtlayıcı olmaması gerekmektedir.
- (33) Sözleşme'nin 5.9. maddesi, *"İşbu Sözleşme süresince Bilim, Ürünler ile aynı etken maddeyi ihtiva eden Bilim'e veya üçüncü kişilere ait rakip ürünlerin pazarlama, tanıtma, satma ve/veya dağıtma hakkına sahip olmayacaktır. Herhangi bir şüpheye mahal vermemek amacıyla Taraflar, işbu rekabet etmeme yükümlülüğünün Bilim'in Türkiye'de ruhsat sahibi sıfatıyla kendi portföyünde bulundurduğu ve Ürün ile aynı etken maddeye sahip olmayan mevcut ve yeni lansman ürünlerine ve Ürün ile aynı etken maddeye sahip olmayan üçüncü kişi ürünlerine uygulanmayacağını kabul ederler. Yukarıdaki kısıt kapsamında, Ürün'ün tanıtım faaliyetlerini yürüten ekip aynı zamanda Ürün ile aynı etken maddeye sahip olmayan başka bir Bilim Ürününün veya üçüncü kişi ürününün tanıtımında bulunmayacaktır ve bu ekipler her daim Bilim tarafından ayrı tutulacaktır."* şeklindedir.
- (34) BİLİM İLAÇ'a getirilen rekabet yasağı ilgili etkin madde ile sınırlı tutulmuştur. Hatta farklı etkin maddeli ürünler bakımından bu yükümlülüğün bağlayıcı olmadığı açıkça hükme bağlanmıştır. Kaldı ki, hâlihazırda BİLİM İLAÇ'ın aynı ATC-3 sınıfında yeni bir ürün geliştirmeye yönelik herhangi bir faaliyetinin de söz konusu olmadığı ifade edilmiştir. Bu çerçevede, rekabet etmeme yükümlülüğünün içeriği ve kapsamı makuldür.
- (35) Özetle, başvuru konusu Sözleşme bakımından, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan rekabetin zorunlu olandan fazla kısıtlanmaması koşulunun da karşılandığı kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

(36) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

- GlaxoSmithKline İlaçları San. ve Tic. A.Ş. ile Bilim İlaç San. ve Tic. A.Ş. arasında Seretide markalı ürünün tanıtımına yönelik olarak imzalanan "İşbirliği Sözleşmesi"nin, rekabeti kısıtlayıcı hükümler içermesi nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğuna,
- Bilim İlaç San. ve Tic. A.Ş.'nin Sözleşme konusu Seretide ile rekabet halinde olan Ventefor Combi adlı ürünün üreticisi konumunda olması nedeniyle, Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlanamayacağına,
- Bununla birlikte Sözleşmeye, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan şartların tamamını karşılaması nedeniyle bireysel muafiyet tanınmasına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.